

Lausunnon antaminen ratasuunnitelmasta Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, Kytömaan tavaraliikenneraide, Kerava, Tuusula

Kuntakehityslautakunta 04.03.2026 § 24
134/00.04.01/2026

Valmistelija

Laakso Jukka-Matti, etunimi.sukunimi@tuusula.fi

Väylävirasto on laatinut ratalain (110/2007) mukaisen Helsinki–Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, Kytömaan tavaraliikenneraide, ratasuunnitelma Kerava, Tuusula.

Väylävirasto pyytää lausuntoa otsikon mukaisesta suunnitelmasta (ratalaki 22 a §).

Väylävirasto pyytää Tuusulan kuntaa:

- antamaan lausuntonsa nähtävillä olevasta suunnitelmasta ja vastineensa suunnitelmasta tehtyihin muistutuksiin
- tarkistamaan, että ajantasaiset kaavat ja kaavamääräykset sisältyvät nähtäville asetettavaan suunnitelma-aineistoon ja hyväksymisehdotuksessa luetellut kaavat ja niiden tiedot ovat oikeat. Tarvittaessa kuntaa pyydetään täydentämään kaavojen tiedot lausunnossaan.
- toimittamaan sähköisesti ne ratasuunnitelman käsittämälle alueelle vahvistetut tai hyväksytyt oikeusvaikutteiset kaavat, jotka eivät ole nähtävillä olevassa suunnitelma-aineistossa. Kaavat kaavamääräyksineen tulee toimittaa jokaisesta kaavasta erikseen, pelkkä kaavayhdistelmä ei ole riittävä.

Nähtävilläoloajan jälkeen Väylävirasto täydentää Tuusulan kunnan lausuntopyyntöä muistutuksien osalta, jotta Tuusulan kunta voi lausunnossaan ottaa niihin kantaa. Muistutusmenettely on tarkoitettu suunnittelualueen kiinteistön omistajille ja muille asianosaisille sekä niille, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin suunnitelma saattaa vaikuttaa. Muistutukset suunnitelmasta on toimitettava Väylävirastoon ennen nähtävillä oloajan päättymistä.

Väylävirasto pyytää, että Tuusulan kunta lausunnossaan ilmoittaa:

- Kunnan toimesta tehty vuorovaikuttamisen ja tiedoksiannon toimenpiteet (aloittamisesta ilmoittaminen tai kuuluttaminen sekä suunnitelman nähtäville asettaminen - toteutustavat ja -ajankohdat)
- Toteuttaako laadittu suunnitelma (valtakunnallisen ja) alueellisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteiden toteutumista kunnan alueella.
- Kunnan lausunnonannon ajankohtaa vastaava kaavatilanne vahvistettujen ja hyväksytyjen oikeusvaikutteisten yleiskaavojen, asemakaavojen ja ranta-asemakaavojen osalta, sekä ovatko kaavat yhdenmukaisia ratasuunnitelman kanssa. Jos kaavoitustilanteessa on tapahtunut muutoksia nähtäville asetettavasta suunnitelmassa kuvatussa, pyydetään kuntaa yksilöimään muuttuneet kaavat lausunnossaan.
- Sisällyttääkö kunta ratasuunnitelman mukaiset rautatien suoja- ja näkemäalueiden aiheuttamat rakentamisrajoitukset asemakaavaan tai ranta-asemakaavaan.

- hankkiiko ja luovuttaako kunta maa-alueen rautatien parantamisesta aiheutuvien asemakaavan mukaisten katujen tekemistä varten,
- onko kunta valmis luovuttamaan rautatien tekemiseen tarvittavan omistamansa maa-alueen korvauksetta rautatie tarkoituksiin.
- Suostuuko kunta vastaamaan yksityistienä rakennettavien teiden yllä- ja kunnossapidosta.
- Onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin siltoihin, melusteisiin, tukimuureihin tai muihin merkittäviin rakenteisiin.
- Onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin asemakaava-alueella oleviin laskuoja-alueisiin tai laskujohtoihin.
- Onko kunnalla huomauttamista ratasuunnitelmaan sisältyviin rautatien rakentamisen ajaksi varattaviin maa-ainesten ottopaikkoihin, sijoitusalueisiin, kiertoteihin, varastoalueisiin tai varattavien yksityisten teiden tekemiseen ja/tai käyttöön.

Kuntaa pyydetään toimittamaan lausunto ja sen liitteet Väylävirastoon 6.3.2026 mennessä. Lausunnon toimittamiselle Väylävirastoon on saatu lisäaikaa 20.3.2026 asti.

Väyläviraston projekti-insinööri on ilmoittanut 23.2.2026, että suunnitelmasta on saatu kolme muistutusta, jotka koskevat ratasuunnitelman osaa Tuusulan kunnan alueella. Lausunnon käsittelyn yhteydessä esitetään kunnan vastineet muistutuksiin.

Kytömaa on raideliikenteen risteyspaikka, jossa risteävät Kerava–Vuosaari, Kerava–Sköldvik, Kerava-Hakosilta ja Pasila–Riihimäki rataosuudet. Kytömaan tavaraliikenneraiteen haarautuminen sijoittuu etelässä noin ratakilometrille 30+800 kohtaan, missä päättyy rataosa Kerava-Sköldvik. Uusi raide jatkuu radan itäpuolella alueella, missä suoraan pohjoiseen jatkuu rataosa Pasila-Riihimäki ja itään haarautuu rataosa Kerava-Hakosilta. Uusi raide jatkuu ratakilometrille 33+300 nykyisen rataosan Kerava-Hakosilta eteläpuolella. Kerava-Hakosilta rataosa on nykytilanteessa kaksiraiteinen. Suunniteltava lisäraide mahdollistaa suoran yhteyden Kerava-Sköldvik rataosalta Lahden suuntaan rataosalle Kerava-Hakosilta. Suunnitelma sisältää uuden ratasillan nykyisen Kytömaantien Laurikkalan alikulkusillan itäpuolelle taaraliikenteen raidetta varten. Tuusulassa suunnittelujakso sijoittuu Tuomalan kunnanosan alueelle. Tuusulan kunnan alueella suunnitelmaosuuden pituus on noin 1320 metriä.

Kytömaa-Ainola lisäraiteiden rakentamissuunnittelun yhteydessä on tarkasteltu alustavasti Kytömaan tavararaidetta ja tunnistettu tarve tavararaiteen raidevälin kasvattamiselle ja sen myötä voimassa olevan ratasuunnitelman päivittämiseksi. Tämä ratasuunnitelma muuttaa voimassa olevaa ratasuunnitelmaa raidegeometrian, melutorjunnan, Laurikkalan alikulkusillan, tavararaiteen sijainnin, rautatiealueen, työnaikaisen haltuunoton ja pysyvien tien käyttöoikeuksien osalta.

Nähtävillä ollut ratasuunnitelma, koskee noin 2 500 metrin pituista radan suuntaista osuutta pääradan ja oikoradan käytävän itäreunalla, Keravan Kytömaalla ja Tuusulan Tuomalassa. Ratasuunnitelma sisältää uuden rataosuuden, siihen liittyvät vaihdejärjestelyt, muutokset rautatiealueen rajoihin, suoja-alueen rajan, rajaukset rakentamisen ajaksi varattavista alueista sekä niihin liittyvät liikennejärjestelyt, hulevesien johtamiseen liittyvät muutokset. muutokset radan huoltotiehen, muutokset radan suoja-aitoihin, tukimuurirakenteen, muutokset nykyisiin melusteisiin sekä uudet

meluesteet, muutokset Kytömaantiehen sekä uuden tavararaiteen Laurikkalan ratasillan, jonka ali Kytömaantie kulkee,

Uuden raiteen ja olemassa olevan lähimmän raiteen keskilinjojen etäisyys toisistaan on ratasuunnitelmassa vähintään 8,5 metriä. Suoja-alue on 30 m lähimmän raiteen keskilinjasta radan vierialueelle päin.

Kytömaantietä esitetään muutettavaksi ja saneerattavaksi noin 150 metrin matkalta. Tien poikkileikkaus pidetään nykyistä mukailevana (10 m / 8 m). Uuden ratasillan vaikutusalueella Kytömaantien tasausta lasketaan 0,2 m, jotta uuden sillan kohdalla sillan alikulkukorkeus 4,6 m täyttyy.

Suunnitelmassa todetaan johtosiirtojen osalta, että ne suunnitellaan tavararaiteen rakentamissuunnitelman yhteydessä.

TUUSULAN KUNNAN LAUSUNTO

Tuusulan kunta on julkaissut suunnittelun aloituskuulutuksen (nähtävilläoloaika 7.5.2025-6.6.2025) 7.5.2025 kunnan internetsivuilla. Kunta on julkaissut kutsun suunnitelman vuorovaikutustilaisuuteen 19.11.2025 kunnan internetsivuilla (kuulutusaika 12.11.2025-20.11.2025) 12.11.2025. Tuusulan kunta on julkaissut kunnan internetsivuilla ilmoituksen kuulutuksesta ratasuunnitelman nähtäville asettamisesta (nähtävilläoloaika 19.1.2026-18.2.2026). 19.1.2026.

Kunta toteaa, ettei suunnitelma ole ristiriidassa Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman MAL2023 kanssa, jonka investointiohjelmaan sisältyy pääradat Pasila-Riihimäki -rataosuuden ratakapasiteetin lisäämiseen tähtäävä osuuden 3. vaiheen hanke. Laadittu ratasuunnitelma muuttaa ja täydentää Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen -ratahankkeen 2. vaiheen ratasuunnitelmaa. Suunnitelma tukee osaltaan Helsinki-Riihimäki -ratahankkeen toteuttamisen kokonaisuutta. Suunniteltu tavararaiteen muutos parantaa tavararaiteen ja sen viereisen raiteen liikennöitävyyttä ja mahdollistaa tavararaiteen toteutuksen siten, että rakentamisesta aiheutuva liikennehaitta muulle rataliikenteelle on pienempi.

Nähtäville asetetun suunnitelman osalta kunta on tarkastanut, että Tuusulan kunnan yleiskaava 2040 on sisältynyt nähtäville asetettuun suunnitelma-aineistoon. Kunnanvaltuuston marraskuun 2022 hyväksymä yleiskaava on saanut lainvoiman 17.12.2025. Kunta kehottaa korjaamaan tiedon yleiskaavan lainvoimaisuudesta ratasuunnitelma-asiakirjoihin.

Suunniteltu ratajakso sijoittuu alueelle, joka on Tuusulan yleiskaavassa 2040 merkitty selvitysalueeksi (kaavamerkintä SE), jonka maankäyttö ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Yleiskaava kumoaa altaan aikaisemmin voimassa olleen Tuomala -osayleiskaavan (valtuuston hyväksymä 16.10.2000).

Alue on maakuntakaavassa osoitettu uudella Ristikydön raideliikenteeseen tukeutuvalla taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä. Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan uudet tuleviin asemanseutuihin tukeutuvat, maakunnan kehittämisen kannalta merkittävät uudet, taajamatoimintojen vyöhykkeet. Vyöhykettä koskee maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen suunnittelumääräys muutoin kuin kaupan osalta. Lisäksi vyöhykettä koskee seuraava määräys: "Uuden raideliikenteeseen tukeutuvan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen maankäyttö sekä uuden tai olevan raideliikenneyhteyden ja uuden aseman suunnittelu tulee kytkeä toisiinsa. Vyöhykkeelle ei tule suunnitella sellaista

alueidenkäyttöä, joka estää tai merkittävästi haittaa alueen tulevaa kehittämistä tiiviiksi, monipuolisia toimintoja ja palveluita mahdollistavaksi, raideliikenteeseen tukeutuvaksi taajama-alueeksi. Vyöhykkeellä tulee kiinnittää erityistä huomiota kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiin.” Lisäksi voimassa olevaan maakuntakaavaan on osoitettu Tuomalansuo-Paippinen -viheryhteystarve, joka risteää Pääradan ja Oikoradan kanssa. Ratasuunnitelmassa tulee kuvata, miten viheryhteystarpeen suunnittelumääräystä noudatetaan tässä hankkeessa.

Kunta toteaa, että ratasuunnitelma ei ole Tuusulan yleiskaavan vastainen. Ratasuunnitelmassa esitetty muutos rataa ympäröivälle alueelle ja nykyiselle maankäytölle on vähäinen.

Valtuuston hyväksymään kaavoitussuunnitelmaan 2026 - 2029 on merkitty Tuomala III -osayleiskaavan tarkistamistyö odottavana III-luokan hankkeena, joka on tavoitteena saada valmisteltavaksi viisivuotisen suunnittelujakson loppupuolella. Osayleiskaavan tarkistustyössä tutkitaan maankäytön tehostamismahdollisuuksia, alueen kehittämistä raideliikenteeseen tukeutuen sekä suunnitellaan yhteydet pääliikenneväyliin. Lisäksi kunnassa on parhaillaan valmistetussa vihersiniverkostotyö VISSI, jossa tunnistetaan koko kunnan viher- ja siniverkoston kokonaisuuden nykytila sekä luodaan verkoston tulevaisuuden tavoitetila. Työssä tarkastellaan myös Pää- ja Oikoradan kanssa risteävää maakuntakaavaan merkittyä viheryhteystarvetta, jolle rata aiheuttaa haastavia estevaikutuksia.

Tuusulan alueella suunnittelualueelle ei ole laadittu tai valmistelussa asemakaavaa.

Tuusulan kunta sisällyttää ratasuunnitelman mukaiset rautatien suoja- ja näkemäalueiden aiheuttamat rakentamisrajoitukset tuleviin asemakaavoihin. Suoja- ja näkemäalue on 30 metrin etäisyys uloimman raiteen keskilinjasta. Kunta varaa oikeuden tarkastella kaava-alueiden melusuojausjärjestelyjen, pysäköintijärjestelyjen sekä kunnallistekniikan sijoitusta myös suoja- ja näkemäalueille, mikäli se on perusteltua ja teknisesti tai taloudellisesti mahdollista.

Suunnitelma ei sisällä Tuusulan alueella katuja tai tieliikenteen väyliä, jotka toteutettaisiin asemakaavan mukaisina tai asemakaavaan perustuvina.

Tuusulan kunta omistaa Koiviston ja Laurikkalan kiinteistöt, jotka sijoittuvat nykyisen oikoradan raiteiden itäpuolelle ja rajautuvat rautatiealueeseen noin osuudella km 32+140 - km 33+020. Laurikkalan kiinteistön osuudella oikoradan käytävän nykyinen rata-alue laajenee ratasuunnitelma-aineiston perusteella enimmillään noin kuusi metriä kiinteistön puolelle. Kunta ei ole valmis luovuttamaan rautatien tekemiseen tarvittavaa omistamaansa maa- aluetta korvauksetta rautatie tarkoitukseen, mutta on valmis neuvottelemaan vapaaehtoisesta kaupasta. Mikäli edetään ratalain mukaisesti, ratatoimituksessa laajenevan rata-alueen osaksi lunastettavasta kiinteistön alueesta maksettava korvaus määrätään toimituksen yhteydessä.

Tuusulan kunta vastaa nykyisin Tuusulan kunnan alueella olevan Kytömaantien yksityistien yllä- ja kunnossapidosta, paitsi rautatiealueelle sijoittuvan tieosuuden osalta, jossa Kytömaantie kulkee oikoradan siltojen ali. Kunta ei ota rautatiealueelle sijoittuvaa Kytömaantien osuutta (osa Y1-tunnuksella merkitystä Kytömaantien saneerattavasta osuudesta) ylläpitoonsa tai kunnossapitoonsa.

Ratasuunnitelma sisältää Tuusulan alueella uuden Laurikkalan tavararaidesillan sekä uudet melusteet ME14a & ME14b. Kunnalla ei ole huomautettavaa uudesta sillasta tai uusista melusteista. Laurikkalan kiinteistön alueella kiinteistön rata-alueeseen rajautuvalla reunalla olevat vesi- ja viemäriputkilinjat on otettava jatkosuunnittelussa huomioon ja tarvittavista johtosiirroista on sovittava erikseen. Jatkosuunnittelussa on otettava huomioon peltosalaojat. Kunta kehottaa väyläviranomaisesta huolehtimaan, että laajenevalle rautatiealueelle jäävät peltosalaojat pysyvät toimivina tai, että ne korvataan ratarakentamisen yhteydessä rautatiealueen ulkopuolelle, rautatien suoja-alueen puolelle toteutettavin korvaavin järjestelyin, jotta pelot voidaan pitää viljelykäytössä. Hankkeessa on korvattava rakentamisen tai aluerajausten vuoksi käytöstä poistettava salaojitus uudella tai uusilla vastaavilla järjestelyillä. Kunta edellyttää, että ratahanke vastaa mahdollisista johtosiirroista, salaojituksista ja niiden suunnittelukustannuksista. Kunta kehottaa väyläviranomaisesta myös huolehtimaan, että kulku rautatiealueen vieressä sijaitseville maa- ja metsätalouskiinteistöille onnistuu radan huoltotien kautta. Mikäli tätä ei voida mahdollistaa, väyläviranomaisen on ratasuunnitelman yhteydessä suunniteltava korvaavat kulkuyhteydet kiinteistöille. Kunnalla ei ole huomautettavaa muista ratasuunnitelmaan sisältyvistä merkittävistä rakenteista.

Ratasuunnitelman sisältämät laskuoja-alueet eivät Tuusulan alueelle sijoitu asemakaava-alueelle. Kunta toteaa, että Kytömaantien osuus, jossa tie kulkee oikoradan siltojen ali on herkkä tulvimaan tilanteissa, joissa siltojen alle johtuvan huleveden poispumppaus ei toimi kunnolla. Kunta kehottaa kiinnittämään asiaan huomiota radan rakennussuunnitteluvaiheessa.

Tuusulan kunnan alueelle ei ole esitetty rautatien rakentamisen ajaksi varattavia alueita tai väyliä. Yleisesti kunta toteaa, että rakentamisen aikaisten alueiden ja väylien osalta rataviranomaisen tulee vastata niiden rakentamiskustannuksista, niiden kunnossapito- ja ylläpitokustannuksista sekä suunnittelusta. Työnaikaiset järjestelyt tulee purettaessa ennallistaa osana radan rakentamishanketta. Kiinteistöjen sekä tie- ja katuverkon välisten kulkuyhteyksien tulee säilyä myös rakentamisen aikana.

Kunta toteaa, että Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa 2023 on esitetty seudun pyöräilyn pääverkko vuodelle 2030. Tässä verkossa on esitetty pääratakäytävän rinnalle, pääradan itäpuolelle toteutettava seudullinen baana. Käytännössä tämä väylä kulkisi Tuusulassa ratasuunnitelman käsittelemällä alueella Kytömaantien käytävässä. Tuusulan kunnan näkemyksen mukaan seudullinen pyöräily-yhteys voitaisiin toteuttaa Kytömaantiellä ns. kylätie -mallin toteutuksella siltä osin kun Kytömaantie sijoittuu asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Kunta edellyttää, että suunnitelma pyöräilyn seudullisesta yhteydestä otetaan huomioon tavararaiteen jatkosuunnittelussa, eikä ratahankeessa estetä tai vaikeuteta pyöräily-yhteyden myöhempää toteutusta Kytömaantielle.

Esittelijä

kuntakehitysjohtaja Andersson Albert

Päätösehdotus

Kuntakehityslautakunta päättää ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää antaa perustelutekstin mukaisen lausunnon ratasuunnitelmasta Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, Kytömaan tavaraliikenneraide, ratasuunnitelma Kerava, Tuusula, asianumero VÄYLÄ/3019/Vv-04.02.02/2025.

Kuntakehityslautakunta päättää tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.

Käsittely

Puheenjohtajan avattua asiasta keskustelun asian esittelijä ehdotti seuraavaan kappaleen lisäämistä lausunnon loppuun:

Kunta toteaa, että Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelmassa 2023 on esitetty seudun pyöräilyn pääverkko vuodelle 2030. Tässä verkossa on esitetty pääratakäytävän rinnalle, pääradan itäpuolelle toteutettava seudullinen baana. Käytännössä tämä väylä kulki Tuusulassa ratasuunnitelman käsittelemällä alueella Kytömaantien käytävässä. Tuusulan kunnan näkemyksen mukaan seudullinen pyöräily-yhteys voitaisiin toteuttaa Kytömaantiellä ns. kylätie -mallin toteutuksella siltä osin kun Kytömaantie sijoittuu asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle. Kunta edellyttää, että suunnitelma pyöräilyn seudullisesta yhteydestä otetaan huomioon tavararaiteen jatkosuunnittelussa, eikä ratahankkeessa estetä tai vaikeuteta pyöräily-yhteyden myöhempää toteutusta Kytömaantielle.

Kuntakehityslautakunta hyväksyi lisäysehdotuksen yksimielisesti.

Päätös

Kuntakehityslautakunta päätti edellä mainituin muutoksin ehdottaa kunnanhallitukselle, että kunnanhallitus päättää antaa perustelutekstin mukaisen lausunnon ratasuunnitelmasta Helsinki-Riihimäki kapasiteetin lisääminen 2. vaihe, Kytömaan tavaraliikenneraide, ratasuunnitelma Kerava, Tuusula, asianumero VÄYLÄ/3019/Vv-04.02.02/2025.

Kuntakehityslautakunta päätti tarkastaa ja hyväksyä pöytäkirjan tämän asian osalta välittömästi kokouksessa.